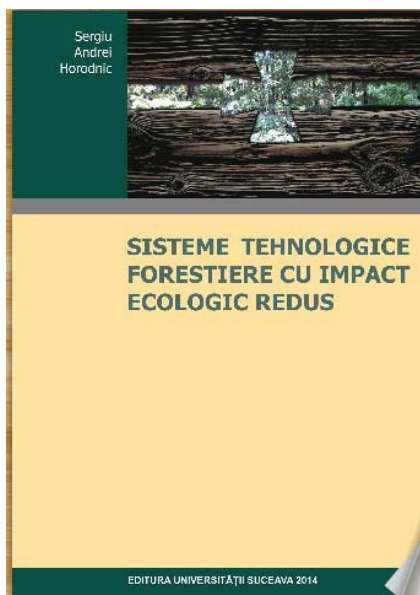

Sergiu Andrei Horodnic: Sisteme tehnologice forestiere cu impact ecologic redus. Editura Universității Suceava, 2014, 186 p.

O nouă abordare a tehnologiilor de exploatare era de mult timp necesară în spațiul editorial forestier. Din două motive: (i) pentru că nu s-a scris mai nimic nou în domeniul exploatărilor forestiere și (ii) pentru că ecologizarea tehnologiilor în general, și a celor de recoltare a arborilor, în special, este mai mult decât o necesitate în a silviculturii moderne, în care se vorbește atât de mult de sustenabilitate și se face atât de puțin.

Cartea este structurată în șapte capitole ce dovedesc o viziune coerentă asupra domeniului: pornind de actualele sisteme de recoltare și colectare, și încheind cu aspectul cel mai delicat, și anume eficiența tehnologiilor ecologice (ultimul capitol). Primul capitol abordează noțiunile introductive, istoricul preocupărilor de ecologizare a tehnologiilor de exploatare, precum și terminologia de specialitate. Tehnologiile moderne, ecologice, de colectare a lemnului sunt prezentate în al doilea capitol, în paralel cu sistemele actuale, convenționale; acest capitol este documentat cu numeroase

fotografii ale utilajelor de exploatare moderne, însoțite de fișele tehnice ale acestora. Impactul activităților de exploatare asupra solului și arborilor rămași pe picior este amplu tratat în capitolul următor, al treilea. Aici sunt prezentate criteriile de evaluare a impactului asupra solului, coeficienții de aderență pe diverse tipuri de sol, în diverse condiții de umiditate, pentru cele două sisteme de rulare (pneuri, respectiv șenile). Instalațiilor cu cablu le este dedicat un întreg capitol - al patrulea - iar informația de aici acoperă un mare gol în literatura forestieră de specialitate. Dacă utilajele prezentate în capitolele doi și patru se adresează cu predilecție firmelor de exploatare, echipamentele ce fac obiectul capitolului cinci sunt destinate exploatării unor cantități mici de lemn, specifice micii proprietăți forestiere. Din punct de vedere al echilibrului ce trebuie urmărit între costul echipamentelor și impactul pozitiv al utilizării acestora, considerăm că acest capitol este cel mai important din punct de vedere al adresabilității lucrării.

În primul rând, cartea se distinge de orice altă apariție în domeniu printr-o grafică de excepție: într-o epocă în care suntem agresați zilnic cu fluturași, reclame, afișe și reviste de tot felul, și în orice context, e greu să mai captezi atenția doar prin mesaj; forma devine un ingredient la fel important ca și calitatea textului, chiar și atunci când e vorba de carte tehnică. Lectura este plăcută prin simplul fapt că etichetele ce însoțesc tabelele și figurile sunt plasate de fiecare dată altfel, creând astfel o tensiune plăcută, potrivită, ce nu scurtcircuitează sinapsele unui cititor deprins mai mult cu touch-screenul decât cu foșnetul și textura plăcută a hârtiei (versiunea electronică a cărții simulează ceva în acest sens). În al doilea rând, autorul a luat într-un fel taurul de coarne și a adunat toată informația necesară fundamentării deciziei într-un capitol distinct, în care prezintă detaliat criteriile de analiză, modul în care acestea devin operaționale precum și metodele și modelele de alegere a combinației de dispozitive și utilaje de exploatare.

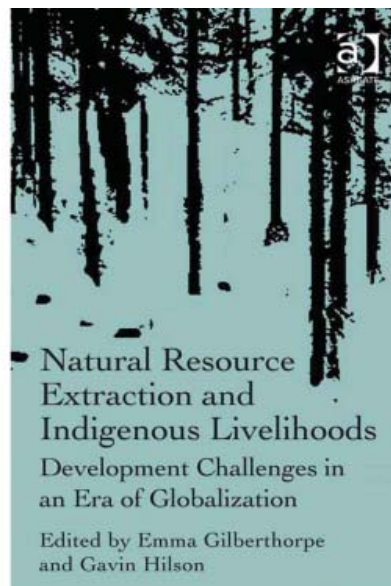
Echipamentele și utilajele sunt prezentate aproape într-o manieră comercială - multe fotografii, multe detalii, text limitat doar la informația utilă – iar rezoluția mai slabă a unor imagini nu deranjează cititorul deoarece sunt asamblate în colaje, atent plaste în pagină.

Cartea nu se adresează doar studenților, ci tuturor administratorilor și proprietarilor de păduri, interesați sau obligați să lase în urmă păduri cât de cât sănătoase. Cine i-ar putea obliga pe administratori sau proprietari să se gândească serios la așa ceva? Dacă nu propria conștiință profesională - sperăm că au mai rămas urme pe ici pe acolo - atunci angajamentele luate cu ocazia certificării managementului forestier sau accesării unor surse finanțare, știut fiind faptul că orice finanțator, interesat și de propria imagine publică (ce spunem, imaginea e totul!), acordă o mai mare atenție impactului ecologic al banilor pe care îi împrumută sau îi dau sub formă de cofinanțare. Cum o bună parte din fondul forestier este deja în situri Natura 2000, accesarea unor linii de finanțare a echipamentelor prezentate în lucrare va fi mult ușurată chiar de obligațiile ce decurg din planurile de management ale respectivelor situri.

În finalul acestei scurte recenzii, un ultim element ce merită de asemenea apreciat la superlativ: coperta conține o fotografie, plasată conform proporției de aur, ce sugerează o altfel de gândire a relației dintre pădure și cei ce exploatează și prelucrează lemnul - Nimic fără Dumnezeu. Acesta este mesajul cheie al cărții, mesaj cum nu se poate mai potrivit pentru o carte de exploatare forestieră.

Marian Drăgoi

Gilberthorpe E., Hilson G., 2014. Natural resource extraction and indigenous livelihoods – Development challenges in an era of globalization. Ashgate Publishing Limited, Surrey, Anglia & Ashgate Publishing Company, Burlington, USA, 283 p.

Lucrarea de mai sus - în traducere "*Extracția resurselor naturale și mijloacele de trai indigene - Provocările dezvoltării într-o eră a globalizării*" - a apărut în anul 2014 la editura Ashgate, fiind tipărită, în limba engleză, în Marea Britanie.

În cele 283 de pagini (incluzând referințele bibliografice și indexul), editorii Emma Gilberthorpe și Gavin Hilson, cadre didactice la universități prestigioase din Anglia, prezintă o analiză obiectivă a impactului extracției resurselor naturale asupra comunităților învecinate, valorificând o bogată colecție de experiențe multidisciplinare relevată prin contribuțiile aduse de 25 de experți specializați în problematica abordată în diferite regiuni de pe glob.

Sunt tratate în lucrare teme variate, referitoare la: efectul micro-managementului asupra organizării sociale, activității culturale și securității socio-economice, responsabilitatea socială a marilor corporații industriale, „goana după bani” și fragmentarea socială; dificultățile de comunicare și conflictele dintre populațiile

indigene și autoritățile statului, impactul politicilor globale și naționale asupra comunităților locale ca urmare a încurajării „capitalismului verde”.

Toate acestea sunt exemplificate prin studii de caz elocvente, referitoare în special la impactul industriei mineritului (ex. Alaska, Australia, Canada, Papua Noua Guinee, Rusia), pescuitului (ex. India) sau recoltării lemnului (ex. Papua Noua Guinee, România) asupra nivelului de trai al populațiilor autohtone.

Se arată că populațiile indigene din zonele afectate de extracția resurselor naturale trebuie să facă față unor provocări variate, precum: găsirea unui echilibru între asigurarea identității culturale și securizarea oportunităților de angajare, inechitatea socială reprezentată prin faptul că doar anumite segmente sociale aparținând populațiilor indigene pot fi avantajate de colaborarea cu companiile care acționează în vecinătatea comunităților, realizarea unor forme de colaborare reciproc avantajoase cu marile companii industriale.

Încercarea de a oferi soluții pentru atenuarea conflictelor dintre populațiile indigene și companiile industriale - în sensul ameliorării calității vieții, diminuării nivelului sărăciei și vulnerabilității în aceste comunități - constituie unul dintre principalele merite ale lucrării.

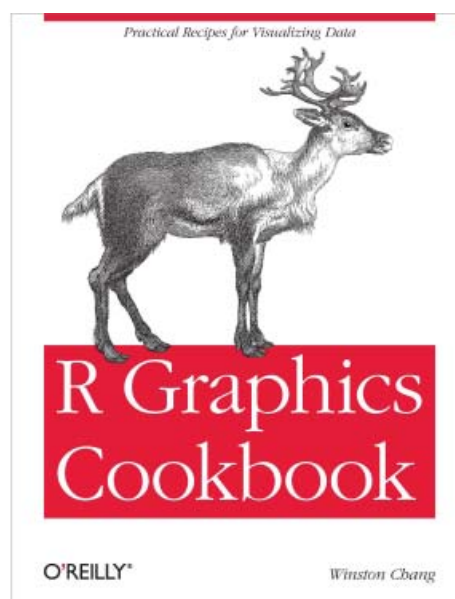
Cei doi editori au comasat într-un material de valoare rezultate ale cercetărilor recente realizate la nivel global și care abordează cele două idei esențiale tratate în lucrare: (i) conflictele existente între managementul extracției resurselor naturale la nivel global și național pe de o parte și nevoile, drepturile și așteptările comunităților indigene pe de altă parte, (ii) avantajele obținute prin variate tipuri de extracție a resurselor în regiuni extrem de diferite din punct de vedere politic, economic și social.

Lucrarea merită citită cu atenție întrucât oferă informații concludente privind impactul extracției industriale a resurselor asupra comunităților locale și constituie un instrument important în fundamentarea de politici

și strategii integrate de extracție și valorificare sustenabilă a diferitelor resurse naturale, cu acordarea unei atenții sporite componentei sociale a dezvoltării durabile.

Gabriel Duduman

Chang, W., R Graphics Cookbook. O'Reilly Media, Sebastopol, 2013. 396 p., ISBN 978-1449316952.

Alături de calitatea prelucrării datelor, standardele actuale în materie de publicații acordă o importanță deosebită și modalităților de prezentare grafică a rezultatelor. Pe lângă posibilitățile statistice (în acest moment, cele mai diversificate ale unui software), aplicația R dispune de un motor grafic recunoscut drept performant, care este completat cu diferite biblioteci. Ggplot2 este cea mai utilizată dintre ele, fiind dezvoltată pe baza principiilor expuse în lucrarea de referință “Grammar of Graphics” (Leland Wilkinson). Pentru această bibliotecă, autorul său, Hadley Wickham (Universitatea Rice, SUA) a fost premiat cu premiul pentru grafică statistică al Asociației Americane de Statistică. Autorul „R Graphics Cookbook”, dr. Winston Chang, este un bun cunoscător al R, activând în prezent în domeniul vizualizării datelor la RStudio (compania care dezvoltă

mediul de programare cu același nume dedicat aplicației R).

Lucrarea “R Graphics Cookbook” prezintă pe parcursul a 15 capitole modul în care se pot realiza diferite tipuri de grafice statistice în R. Primul și ultimul capitol introduce cititorul în aspecte de bază asupra utilizării R referitoare la biblioteci, la importul și pregătirea datelor în vederea reprezentării grafice, iar la final este inclus și un scurt ghid de utilizare ggplot2.

Modul de realizare a graficelor din analiza exploratorie a datelor este prezentat succint în capitolul 2, pentru cele mai importante tipuri de grafice fiind rezervată apoi câte o secțiune distinctă (histograme - cap. 3, grafice cu linii - cap. 4, grafice cu puncte - cap. 5). Posibilitățile de personalizare a diferitelor elemente dintr-un grafic sunt tratate detaliat în capitolele 7-10: adăugarea adnotărilor (a textului, a liniilor, a barelor de eroare - cap. 7), modificarea axelor (cap. 8), a temelor graficelor (cap. 9) sau a legendelor (cap. 10). Reprezentarea în ggplot2 a datelor în 3 sau 4 dimensiuni prin graficele trellis este explicată în capitolul 11, în timp ce următorul se ocupă de posibilitățile de utilizare a culorilor.

Metodele de realizare a unor grafice specifice precum matricea de corelație, graficele tip rețea, reprezentarea valorilor matriceale, a graficelor cluster sau a celor mozaic sunt expuse în capitolul 13. Acesta include și aspecte de bază în vederea realizării hărților cu ggplot2, precum utilizarea contururilor din bibliotecile

dedicate acestui scop, realizarea hărților tematice, reprezentarea georeferențiată și în diferite proiecții sau importul fișierelor .shp.

Exportul graficelor ocupă un capitol separat (14), cu exemplificări pentru trei categorii de fișiere - .pdf (ca vector), scalable vector graphics (.svg), Windows metafile (.wmf) și Bitmap (.png, .tiff), cu menționarea plusurilor și minusurilor fiecărui tip.

Cartea prezintă metode concrete pentru realizarea și personalizarea graficelor în R, iar prin numărul mare de exemple ggplot2 reprezintă o completare binevenită a cărții autorului bibliotecii (Wickham, H. 2009. ggplot2: elegant graphics for data analysis. Springer) și care pune în evidență și mai mult posibilitățile grafice ale acesteia.

Prezentarea este una clară, fiecare problemă abordată (subcapitol) fiind structurată astfel: enunț, prezentarea soluției, discuții, subiecte înrudite. Codul “rețetelor” este prezentat clar, comentat acolo unde este necesar, iar editarea codului R respectă recomandările existente. Website-ul însoțitor (<http://www.cookbook-r.com>) include numeroase exemple, astfel că împreună - carte + site - constituie o sursă recomandată de soluții de luat în considerare.

Potențialii cititori sunt în special utilizatorii de R, interesați de reprezentări uzuale sau particularizate ale datelor cu ajutorul bibliotecii ggplot2.

Marius Teodosiu